

EGOERA HIDROLOGIKOA EUSKADIN

2023KO MAIATZAREN 17

AURKIBIDEA

1. EGOERA GAUR
 - 1.1. Hidrologia-bilakaera.
 - 1.2. Egungo egoeraren balorazioa.
2. HARTU BEHARREKO NEURRIAK
 - 2.1. Neurri orokorrak.
 - 2.2. Eremu jakin batzuetan hartu beharreko neurriak.

1. EGOERA GAUR

Euskadin 300 hm³ ur kontsumitzen dira urte erdi batean. Horietatik, % 73a herriak hornitzeko erabiltzen da, etxeko erabilera barne, baina baita sare orokorrenekin lotutako beste erabilera batzuk ere, hala nola kaleen garbiketa, industria jakin batzuk eta uraren beste erabilera batzuk. % 14a nekazaritza-erabilera da, batez ere ureztatzeak, batez ere Araban. Gainerako % 13a industria-erabilera da, berezko ur-hartunearekin, hiri-sare orokorretara konektatu gabekoak.

Hori ikusita, komeni da, lehenik eta behin, Euskadik egun hauetan duen egoera deskribatzea. Jarraian, egoera hidrologikoari buruzko datu eguneratuak aurkezko dira, diagnostikorako oinarri gisa: prezipitazioa, ibaietako emari-jarioaren maila, urtegietan biltegitratutako bolumena eta maila piezometrikoa.

1.1. HIDROLOGIA-BILAKAERA

Atal honetan, aurtengo hileko bilakaera hidrologikoa aztertzen da, eta aurrekoekin alderatzen da, aztertutako elementuen egoeraren adibide adierazgarriekin. Erabilitako datuak hainbat erakundetatik datoz, besteak beste, Eusko Jaurlaritzatik (URA eta Euskalmet), Foru Aldundietatik, hornidura kudeatzen duten erakundeetatik eta Konfederazio Hidrografikoetatik.

1.1.1. PREZIPITAZIOA

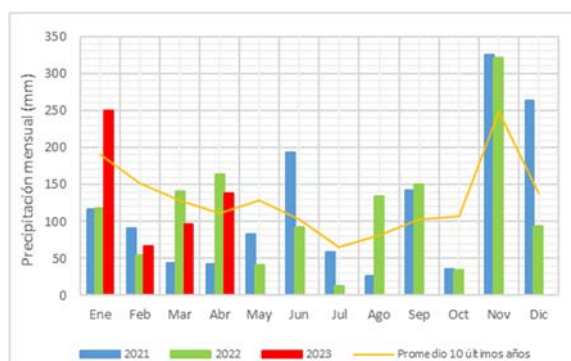
Apirila hilabete lehorra izan da Euskal Autonomia Erkidego osoan, Gipuzkoako ipar-ekialdean izan ezik. Kantauri isurialdean, azken 10 urteetako batez besteko balioei dagokienez, apirileko prezipitazioa % 50 ingurukoa izan da: Bizkaiko kostaldean (% 70 inguruko balioak) eta Gipuzkoako ekialdean (batez besteko balioak ere gainditu dira) izan ezik.

2022ko apirileko balioei dagokienez, aurten erregistratutako prezipitazioak txikiagoak izan dira, eta batzuek besteekiko alde nabarmenak izan dira: % 30-40 (mendebaldean), % 50 (erdialdean) eta % 85 (Gipuzkoako ipar-ekialdea) artekoak.

Adibidez, Nerbioi ibaiaren arroan dagoen Gardeako estazioan, 2023ko apirilean erregistratutako prezipitazioa iazko balioaren % 30ekoa izan da, eta azken 10 urteetako batez besteko balioaren % 40ekoa.

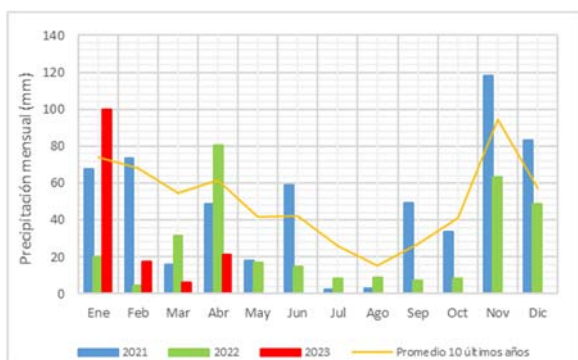
Gardeako estazioa.

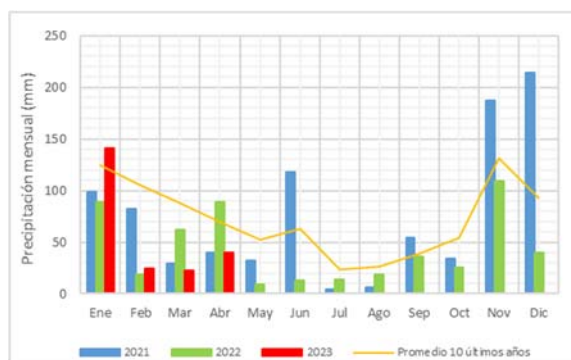
Oiartzungo estazioa.

Isurialde mediterraneoan, egoera are txarragoa izan da. Aurtengo apirilean erregistratutako balioak iazko balioen % 25-45 eta azken 10 urteetako batez besteko balioen % 35-60 artekoak dira. Arabako hegoaldean erregistratu dira baliorik txikienak.

Adibidez, Espejoko estazioan, Omecillo ibaiaren arroan, 2023ko apirilean erregistratutako prezipitazioa iazko balioaren % 26koa izan da, eta azken 10 urteetako batez besteko balioaren % 35a.

Espejoko estazioa.

Aguraingo estazioa.

Gogoratu behar da egoera hori aurretik datorrela: 2022 urtean, erregistratutako prezipitazioak ohi baino txikiagoak izan baitziren.

Aurtengo maiatzaren lehenengo egunetan egoera ez da aldatu maiatzaren 9ra arte. Ordutik prezipitazio handiak izan dira Kantauriko eta Mediterraneoko isurialdeen banalerroan, Gipuzkoako ipar-ekialdean garrantzitsuak eta Euskadiko hegoaldean urriak.

1.1.2. EMARI-JARIOA

Oro har, Euskal Autonomia Erkidegoko ibaietan apirilean jariatutako batez besteko emariak urteko sasoi honetan espero zitekeena baino txikiagoak izan dira.

Kantauri isurialdean, 2023ko apirileko batez besteko emari-jarioa 2022ko apirilekoa baino nabarmen txikiagoa izan da, nahiz eta portzentaje aldakorrak izan dituen: % 10 (mendebaldean), % 30-40 (erdialdean) eta % 60a (Gipuzkoako ipar-ekialdean).

Azken 10 urteetako batez besteko balioekin alderatuta, emari-jarioak ere oso azpitik egon dira: % 20koak baino ez isurialdearen mendebaldean, eta % 50ekoak erdialdean. Egoera hobea da, berriz ere, Gipuzkoako ipar-ekialdean, azken 10 urteetako batez bestekoetatik oso hurbil dauden emari-jarioekin.

Isurialde mediterraneoan, egoera are txarragoa da. Aurtengo apirilean erregistratutako balioak iazko balioen % 15-30ekoak eta azken 10 urteetako batez besteko balioen % 17-25 artekoak dira.

Aurreko asteburuko euriteei esker, emarien igoera eman da: batez ere Euskadiko ipar-ekialdean. Bidasoa, Oria edota Otxandioko bezalako uholdeei jarraipena egiteko estazioetan muga horia gainditu da.

1.1.3. URTEGIEN MAIAL

Euskal Autonomia Erkidegoko urtegiarik nabarmenen egoera honakoa hau da:

Urtegia	Bolumena %tan 2023.05.17.	Bolumena %tan 2022.05.17.	Bolumena % Azken 10 urtetako bataz bestekoa.
San Anton	100 %	100 %	95 %
Añarbe	92 %	91 %	86 %
Ibiur	71 %	99 %	97 %
Arriaran	82 %	98 %	95 %
Barrendiola	100 %	99 %	99 %
Ibaieder	90 %	93 %	89 %
Urkulu	67 %	97 %	93 %
Aixola	92 %	100 %	95 %
Ordunte	89 %	97 %	96 %
Ullibarri	75 %	89 %	84 %
Urrunaga	78 %	85 %	82 %

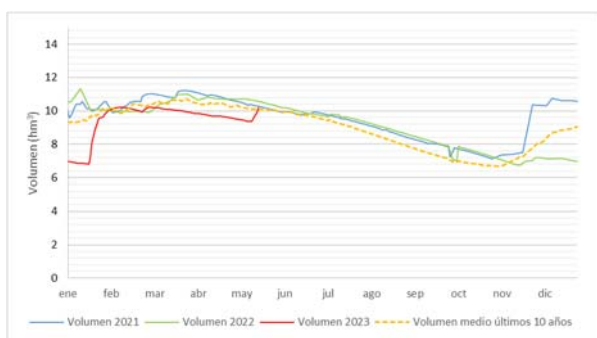
Ikus daitekeenez, 2023ko maiatzaren 17an urtegietan biltegitratutako bolumenak % 71 eta % 100 artekoak dira. Urkuluko urtegia baino ez dago azpitik, % 67rekin, baina Gipuzkoako Urak sistemaren barruan dago, eta sistema hori, oro har, % 80an dago. Azpimarratzekoak dira San Anton eta Barrendiola urtegien betetze-maila, edukieraren % 100ean baitaude. Zadorra sisteman, urtegien betetze-maila, oro har, % 76koa da.

Aurreko hilabetearen aldean, Ordunte, Urkulu eta Uribarriko urtegiak aurreko hilabete bolumenak baino ehuneko 1-2 puntu baxuagoak badira ere, azken egunetako euriteen ondorioz, urtegi gehienak joan den hilean erregistratu ziren gutxi gorabeherako bolumenetara iritsi dira berriro. Aipatzekoak dira Ibaieder, Añarbe eta Urrunagako urtegiak, duela hilabete baino % 4 eta % 9 artean gehiago bete baitira. Añarbe, gainera, % 81etik % 92ra igaro da azken egunotan.

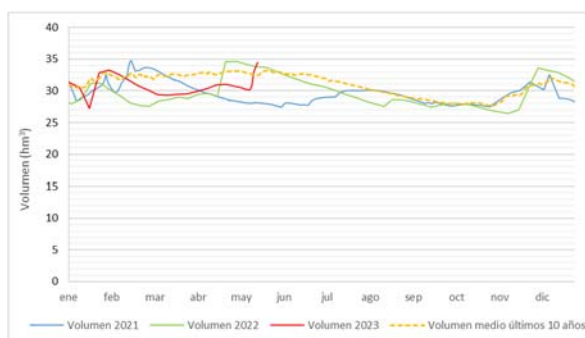
Hala ere, egungo egoera, lasaia izanik, ez da duela urtebete, 2022ko maiatzaren 17an, zegoena bezain ona, betetze-maila % 85 eta % 100 artekoa baitzen. Alderik nabarmenenak Urkulu, Arriaran eta Ibiur urtegietan ikusten dira, duela urtebete, edukieraren ia % 100ean baitzeuden.

Azken 10 urteetako batez bestekoari dagokionez, egungo egoera, oro har, haren azpitik dago, % 3tik % 26ra bitarte, Ibaieder, Barrendiola, Añarbe eta San Anton izan ezik, une honetan ohikoa baino egoera hobean baitaude.

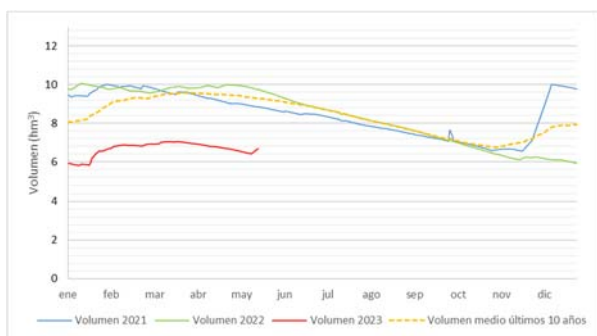
Nahiz eta biltegitratze hori, oro har, egun horietan ohikoa dena baino txikiagoa izan, egoerak ez dakar, une honetan, larrialdi-neurririk hartzea, hornidura bermatuta baitago urte-ziklo oso baterako baino gehiagorako.

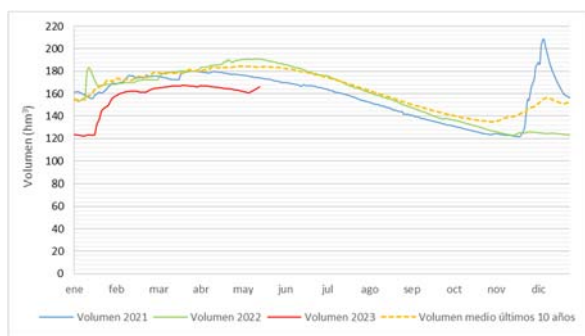
Ibaieder urtegia.

Añarbe Urtegia.

Urkulu urtegia.

Zadorra-sistemako urtegia.

Ureztatzeko urmaelei dagokienez, Sailak emandako datuen arabera (2023ko apirilaren 27a), guztira, putzuen edukieraren % 63ean daude. Hala ere, azken astean izandako euriteen ondorioz, litekeena da maila hori puntu batzuk gorago egotea.

1.1.4. **MAILA PIEZOMETRIKOA**

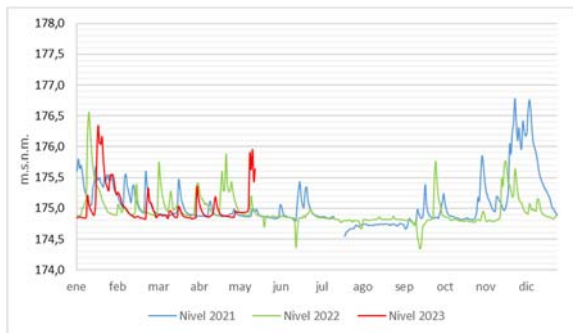
Akuifero nagusien maila piezometrikoak 2023ko apirilean hilabete honetakoak ohiko urte batekoak baino txikiagoak dira; baita 2022ko apirilean erregistratutakoak baino txikiagoak ere.

Egoera hori gertatzen da bai hornidurarako ustiatzen diren akuiferoen kasuan, bai modu esanguratsuan ustiatzen ez diren kasuan.

Azken aldiko euriteen ondorioz, maila piezometrikoak igo egin dira, bai Kantauri isurialdean, bai Mediterraneoan, baina Arabako hegoaldean gorakada hori ez da hain esanguratsua izan.

Arabako Errioxa hornitzen duten zundaketen egoera izan ezik, orohar, akuiferoen maila txikiagoa izan arren, urtegien kasuan bezala, ez da beharrezkoa, oraingoz, larrialdi-neurririk hartzea. Ildo horretan, hornidura-sistema batzuek zundaketa prestatuak dituzte, behar izanez gero erabiltzeko (besteak beste, Mañaria zundaketak Durangaldean eta Jaizkibel zundaketak Txingudin).

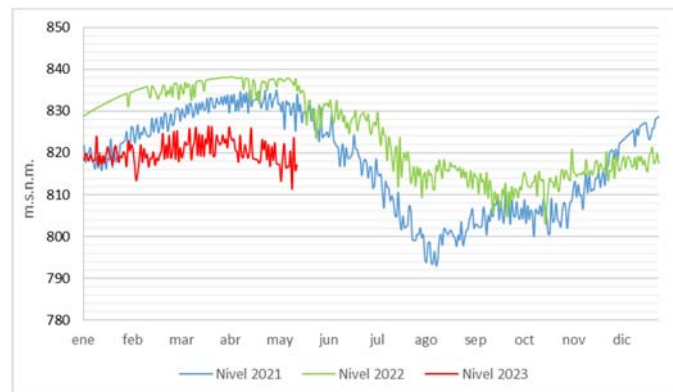
Esan bezala, Arabako Errioxa Kantabriako Mendilerroaren akuiferotik hornitzen duten zundaketen egoera nabarmendu behar da, beharko lukeena baino egoera txarragoan dago, eta jarraipena estua egin beharko zaio. Horren ondorioz, Arabako Errioxako Partzuergoak murrizketa bigunak ezarri ditu, funtsezkoak ez diren erabileretan, epe luzearako hornidura bermatzeko.

Mañaria-2 zundaketa.

Zikujano-A zundaketa.

Leza-A zundaketa.

1.2. EGUNGO EGOERAREN BALORAZIOA

Biztanleentzako **hornidurari** eta hiri-sareko jarduera ekonomikoei dagokienez, aurreko atalean adierazitako sistema arautuen ur-biltegitarteak urte sasoi honetan ohikoa dena baino txikiagoa bada ere, ez darama oraingoz larrialdi-neurririk hartzera, hornidura bermatuta baitago urte-ziklo oso baterako baino gehiagorako. Azken negu honetan eta udaberrian izandako euri-jauziak, oro har, batez bestekoa baino txikiagoak izan arren, urtegien betetze-maila jakin bati eustea ahalbidetu dute; aurreko neguak asko lagundu baitzuen. Gainera, lehen esan bezala, maiatzaren 9tik izandako euriteek, oraingoz behintzat, beheranzko joera iraultzea eta egoera hobetzea ahalbidetu dute.

Era berean, akuiferoetako iturburuetan zundaketak edo ur-bilketak dituzten hornidura-sistemek (Durangaldea Bizkaian; Debabarrena Gipuzkoan; Iruña Oka Araban, beste sistema batzuen artean), gaur egun, urte erdi bat baino baliabide mugatuagoak dituzte, baina oraingoz ez dute arazorik; hala ere, erne ibili behar da egoeraren bilakaerari dagokionez, urtegiek araututako sistemen kasuan bezala.

Gogoratu behar da araututako sistema horiek Euskadiko biztanleriaren % 97ri ematen diotela zerbitzua.

Arauketa nahikorik ez duten eta Euskadiko biztanleriaren % 3 hornitzen duten emari-jarioetan oinarritutako sistema txikiak dira datozen hilabeteetan egoera zailak jasan ditzaketanak, aurreko hilabeteetan ikusitako baldintza meteorologikoei eutsiz gero. Hori da aurreko udan ere arriskuan jarri ziren eremuen kasua: Busturialdea, Karrantza, Baia Garaia edo Arabako Lautadako zenbait herri. Sistema horietan, dagoeneko lanean ari dira hornidura bermatzeko eta lehorre-egoerek eragin ditzaketen ondorioak gutxiarazteko neurriak hartzeko.

Laboreei dagokienez, batez ere isurialde mediterraneoko lehorreko laboreei dagokienez, ez dute ernamuntzearen, garapenaren edo fruituen garapen egokirik, espezieak gorabehera. Ureztatzen kasuan ere eragina izango du biltegitarte-defizitak, egoera meteorologikoa aldatzen ez bada, batez ere arroan gorako urmael txikien kasuan. Horixe da gure isurialde mediterraneoan gerta daitekeen kasua,

Ebroren arroaren zati baita. Komeni da gogoratzea, eremu honetan, aprobetxamenduen, erreserben eta emarien erabilera mugatzeko eskumena duen Agintaritza Hidraulikoa Ebroko Konfederazio Hidrografikoa dela, arroko beste leku batzuetan egiten ari den bezala. Kasu, lurralderen batean salbuespenezko neurriak hartzeko ere; hala nola Segreko arroan, egoera hobetzen ez bada, beste leku batzuetara hedatuko baitira.

Lehorreko ekosistemei dagokienez, isurialde atlantikoan oraingoz ez da ageriko kalterik ikusten, eta Mediterraneoan, berriz, kalteak ikusten dira, batez ere koniferoetan, lehortearen aurrean arrisku handiagoa dutela adierazten duten hainbat lanen emaitzekin bat etorritik, baita planifolien zenbait landare-formaziotan ere, bereziki eguzkiranzko orientazioetan eta lurzorua hain sakonak ez diren eremuetan. Landaredi moten bilakaera motela bada ere, dagoen informazioaren arabera, formazio helduenek, batez ere basoek, lehortearekiko kalteberatasun txikiagoa dute, ezaugarri funtzional gehiago dituztelako eta egitura konplexuagoa dutelako. Larre naturalei dagokienez, ihartze goiztiarrak eragina izan dezake larre horien kontserbazio-egoeran eta abeltzaintza estentsiborako eskuragarri dagoen elikagaien.

Ur-ekosistema kontinentalek abuztu eta uztaileko agorraldi aurreratu baten parekideko baldintzak aurkeztu dituzte maiatzaren 8ra arte. Hezeguneetako ur-laminari eta ur-ibilguetako emariei eragin diete. Oro har, arro desberdinen portaera berdina ez den arren, emariak aurreko urteetakoak baino nabarmen txikiagoak dira, nahiz eta azken asteko euriteek egoera nabarmen arindu duten, oraingoz behintzat. Nahiz eta Arabako hegoaldekoenetan neurri txikiagoan izan. Dugun estres hidrikoa bezalako egoera hauetan, ekosistemetatik ura ateratzea eta isurketen tratamendua arreta handiz egin behar dira, eta, beraz, administrazio hidraulikoaren zaintza ere zorrotz egin behar da.

2023ko apirilean indarrean zeuden **Lehorte Plan Bereziek** islatzen duten egoeraren diagnostikoa koherentea da aztertutako informazio hidrologikoarekin eta hornikuntzen egoerarekin.

Eskasia indizeek¹ *normaltasuntzat* jo dute apirileko egoera orokorra, epe ertainean zerbitzua bermatzeko hiri-hornidurako sistema nagusietan dauden erreserbekin bat etorritik. Oka ibaiaren arroa baino ez dago egoera txarrean, Prealertan, Lea eta Artibai ibaien arroen inguruan.

Lehorte meteorologikoaren indizeek emaitza aldakorrak eskaintzen dituzte arroen artean, guztiak ere kaltegarriak, oro har *Lehorte larri eta moderatuaren* artean.

¹Lehorteetan jarduteko plan bereziek bi motatakoa adierazleak baliatzen dituzte:

- Lehortearen adierazleak, batez ere meteorologikoak. Prezipitaziorik ez izateak eskura dauden baliabide hidrikoetan aldi baterako jaitziera esanguratsua eragin dezakete, eta, egoeraren arabera, Natura 2000 Sarekoak ez diren ur-masetan emari ekologikoak erlaxatzea ahalbidetzen dute.
- Eskasia adierazleak: uraren eskaerei erantzuteko egon daitezkeen zailtasunei buruzko informazioa ematen dute, batez ere hirikoak, eskura dauden ur-baliabideak kontuan hartuta.

2. HARTU BEHARREKO NEURRIAK

2.1. NEURRI OROKORRAK

Uraren Euskal Agentzia horniduren lehorte- eta berme-egoeraren jarraipen zehatza egiten ari da, Euskadiko Sare Hidrometeorologikoaren datuetan oinarrituta, foru-aldundiekin eta hornidura-zerbitzua kudeatzen duten erakundeekin koordinatuta.

Normaltasun-egoeretan eta arazoetan eragin handiagoa dutenetan, administrazio hidraulikoak, uraren hiri-zikloaren bermea eta ekosistemen egoera defendatzeko dauden azpiegiturak osatzeko edo indartzeko, hornidura-sistemen kudeaketa egokia bermatzeko eta uraren eta ur-sistemen erabilera zaintzeko neurriak aurreikusi behar ditu. Hori plan hidrologikoetan jasotzen da, eta plan horiek Lehorte Plan Bereziekin osatzen dira.

Erakunde handiek kudeatzen dituzten eta azpiegitura sendoak dituzten hornidura-sistemetan, gaur egun

oraindik ez dute benetan arazorik erakusten, hartu behar diren lehenengo neurriak erakunde kudeatzaile bakoitzaren Lehorre Egoerarako Larrialdi Planetatik eta Plan Estrategikoen babesean ondorioztatzen direnak dira.

Zenbait neurri ur-aprobetxamenduetan eskumena duen Administrazio Hidraulikoak ezar ditzake (isurialde mediterraneoan Ebroko Konfederazio Hidrografikoak, esan bezala, eta erkidego arteko arroetan Kantauriko Konfederazioak, eta Uraren Euskal Agentziak, berriz, Euskadiko Barne Arroetan), herritarrak hornitzeko emari-erreserba gisa, beste erabilera batzuk baztertuz edo mugatuz, edo emari ekologikoak malgutzea, zenbait egoeretan, hornidura-ura zerbitzatu ahal izateko.

Erakunde kudeatzaile bakoitzaren esparruaren barruan, bestalde, neurri jakin batzuk ezar daitezke, egoeraren larritasunaren arabera mailakatuta aktibatzen direnak, larrialdiko hartuneak abian jartzea edo beste jatorri batzuetako ur-hornidura barne. Hala nola Bilbao Bizkaia Partzuergoak gaitzen duen itsas garraioa, edo funtsezkoak ez diren uraren erabilerak mugatzea (kale-garbiketak, ureztatzeen eta igerilekuen betetze-ordutegiaren mugak, etab.), besteak beste, Errioxako Partzuergoak Araban dagoeneko gauzatu dituenak bezala.

Oraindik egoera lasaian dauden araututako sistemetan ere, egoera horrek hurrengo hilabeteetan jarraitzen badu, neurri horiek hartzen hasi beharko da, eta muturreko kasuetan, 2023an eta, agian, 2024an, oso aurreratuta egon arren, zerbitzu-ordutegiaren murrizketetara ere irits daitezke.

Edonola ere, bai normaltasun egoeran, bai lehorre egoeran, bai egoeraren arabera edo klima-aldaketaren ondorioz, uraren erabilera zurrabagoa egiteko, eskaria kudeatzeko eta galerak murrizteko neurriak ezinbestekoak dira sistemak indartzeko eta ura ematen duten ekosistemei presio gutxiago egiteko. Beraz, uraren hiri-zikloaren kudeaketa mankomunatu eta teknikoki eta ekonomikoki sendoa indartu behar da. Adibide paradigmatico gisa, aipatzekoa da Zadorrako urtegi-sistemak, Euskadiko biztanleriaren erdia hornitzen duenak, urtean 92 hm³ inguruko eskaria asetzen duela (16 Gasteizen eta 76 Bizkaian). Kopuru hori, azken hamarkadan, etengabe jaisten ari da, bi erakunde kudeatzaileei esker, urtean % 1 inguruko murrizketa lortuz, batez ere sareetako galerak murriztearen ondorioz. Eskariaren murrizketaren antzeko zifrak, arrazoi berberengatik, Euskadiko gainerako erakunde kudeatzaile handiei egotz dakizkieke. Zadorraren kasuan, hamarkada batean, eskaria % 10etik behera jaitsi da, eta oraindik ere nolabaiteko hobekuntzarako tartea dago.

Edozein egoeratan ere, ekosistemetatik ura ateratzea eta isurketen tratamendua modu egokian egin behar dira. Baina aurrean dugun estres hidrikoa bezalako egoeretan, errespetu hori are ezinbestekoagoa da, eta, beraz, administrazio hidraulikoaren zaintza ere zorroztu egin behar da.

2.2. EREMU JAKIN BATZUETAN HARTU BEHARREKO NEURRIAK

BUSTURIALDEA. 2022ko udan bezala, Busturialdean ere hornidura-bermea lortzeko lagungarri ez diren egoerak gerta daitezke datozen hilabeteetan, baldin eta datozen asteetan euri-jasa nabarmenik gertatzen ez bada. 2022. urtetik (urte horretan hartu zuen bere gain kudeaketa), BBUP hainbat jarduera bultzatzen ari da hornidura-bermea eta lehorre-egoera batekiko babesa handitzeko (horietako batzuk epe ertain eta luzera), horietako batzuetan URAREN laguntzarekin. Jarduera horien artean daude:

- Eskaria kudeatzeko neurriak. Galerak murriztea: hodiak konpontzea eta ordezkatzeta (besteak beste, Golako ibaiaren eroanbide berria), deposituen kudeaketaren hobekuntza operatiboa, sistema jakin batzuen presioa mugatzea, etab.
- URAK Gernikako akuiferoa babestea eta konpontzea.
- Hornidurako Lurralde Ekintza Planaren egiturazko neurriak (Plan Hidrologikoan sartutakoak): Zadorra sistemarekiko lotura, epe ertainera.
- Baliabide berriak sartzeta, Bilboko portuko edateko uraren itsas garraioko zerbitzuarekin, 2022an Bermeokoraino, Ajangiz-A zundaketa martxan jartzea, eta Bakio-Bermeo sistemen

konexioa eta Oka ibaian larrialdiko hartunea abian jartzea, besteak beste.

KARRANTZA. Karrantzako horniduraren egoera hobetzeko funtsezko neurria Bilbao Bizkaia Partzuergoan integratzea da, egungo azpiegituren kudeaketa ona ahalbidetzeko, uraren erabilera eraginkorra bermatuko duten eskaria kudeatzeko neurriak abian jartzeko eta, hala badagokio, jarduketa osagarriak planteatzeko.

BAIA GARAIA. Baia Garaian hornidura-bermea hobetzeko beharrezkoak diren neurriak honako hauek dira: Zaroko presaren proiektua gauzatzea, URAk idatzia eta tokiko agintarien esku jarria — Agentziak hura finantzatzeko konpromisoarekin—, ur-bilketetako baliabide hidrikoen erregulazio egokia izan ahal izateko; bai eta azpiegitura hori kaudimen tekniko eta ekonomikoa duen erakunde kudeatzaile batek kudeatzea ere, azpiegituren kudeaketa egokia bermatu ahal izateko.

Bestalde, euri-jasa handirik gabeko egoerak jarraitu lezaketela aurreikusita, Zuiako Udalak eta Izarrako Administrazio Batzarrak, ohi baino hilabete batzuk lehenago, lorategiak ureztatzea, igerilekuak betetzea eta ura arduraz erabiltzea saihesteko eskatu diete herritarrei, datozen hilabeteetan herritarren hornidura bermatzeko.

ARABAKO LAUTADA. Arabako Foru Aldundia, dagozkion erakunde kudeatzaileekin lankidetzan, hainbat herriren hornidura hobetzeko lanean ari da, Arabako Lurralde Historikoko Hornikuntza eta Arazketako Plan Zuzentzailean eta Ebroko Plan Hidrologikoan jasotako hainbat neurriren bidez.

Aurreikusitako neurrien artean daude, besteak beste, hornidura-sistema txikiak eta berme handiagoko hurbileko beste sistema batzuk lotzea, depositu berriak eraikitzea, edo hoditeria (nagusi zein txikiagoak) berritzea. Adibide gisa, 2023an, Ozetako hornidura-sistemarekin lotu da Ozaeta-N zundaketa, eta, horri esker, hornidura-sistema indartu ahal izango da behar izanez gero. Gogoratu behar da herri honek hornidura-murrizketak izan zituela 2022ko udan.

Lautadako herri handiagotan, hala nola Agurainen, Araian edo Dulantzin, hornitzeko baliatutako akuiferoen maila piezometrikoak 2022ko erregistroak baino zertxobait beherago daude gaur egun, eta hornidura epe labur-ertainean bermatuta dagoela uste bada ere, bereziki maiatzaren 9-14ko euriteen ondoren, egoera arretaz zaintzea komeni da.

Lautadako ureztatzeari dagokionez, egoera txarrenak bolumen mugatuagoko erregulazio-azpiegiturak dituzten eremuetan (Ekialdeko Lautadako ureztatzaile-komunitate jakin batzuk) edo emari-jarioan oinarritutako baliabideak erabiltzen dituzten eremuetan gerta daitezkeela uste da. Gaur egun, baltsa txikien egoera ez da onena, eta guztira % 60-65etik gora daudela uste da, Sailak berak emandako datuen arabera. Beste ureztatzaile erkidego batzuek, hala nola Arratok, ez lukete hornidura-arazorik izan beharko datozen hilabeteetan, baliabidearen jatorria dela eta (hiriko hondakin-urak berrerabiltzean oinarrituta).

ARABAKO ERRIOXA. Arabako Errioxako ekialdeko eremua (Guardia ingurua) hornitzen duten zundaketetan, Kantabria mendilerroko akuiferoaren maila piezometrikoak urteko sasoi honetarako ohiko mailak baino askoz ere baxuagoak dira. Hori dela eta, erakunde kudeatzailea, Arabako Errioxako Ur Partzuergoa, neurri prebentibo batzuk hartu ditu berriki, iturri publikoen erabilera, kaleak garbitzea eta igerilekuak betetzea mugatuz, besteak beste, epe luzerako hornidura bermatzeko.

Bestalde, Ur Partzuergo hau hornidura-azpiegiturak indartzeko plangintza egiten ari da, baliabidearen jatorria dibertsifikatuz, zundaketa horien mendekotasun txikiagoa ahalbidetzeko.

Eskualde honetako ureztatzeari dagokionez, Inglares ibaiaren baliabideetan oinarritzen da neurri handi batean, eta, aldi berean, Urizarreko iturburuetatik elikatzen da (Kantabriako mendilerroko akuiferoaren deskarga-puntua). Ibai honen egungo emariak, azken euriteen ondoren handitu badira ere, ez dira oraindik urte sasoi honetakoak. Egoera horrek, erregulazio-putzu berriak oraindik martxan ez egotearekin batera, etorkizunean lotutako ureztatze-premien berme osoa zaildu lezake. Era berean, Ebro ibaian oinarritutako baliabideak darabiltzaten ureztatzaileen komunitateek zailtasunak izan ditzakete datozen hilabeteetan, lehorreak arroan mantentzen badira.